

Αναδυόμενο πυρηνικό δίπολο, BRICS και Γάζα

Του ΠΑΝΤΕΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ*

Η πορεία των ΗΠΑ προς τον γεωπολιτικό στόχο που είχε θέσει ο Ζμπόγκιου Μπρεζίνσκι, δηλαδή να καταστεί η Κίνα ο στρατηγικός τους αντίπαλος, συνεχίζεται καθημερινά. Αυτό όμως που είναι σημαντικό και γίνεται αντιληπτό, είναι ότι την ίδια στιγμή η Ρωσία επανέρχεται στην παλιά γνώριμη θέση της, του γεωπολιτικού αντιπάλου των ΗΠΑ.

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία είναι το αποκορύφωμα, αλλά και η επιβεβαίωση της αποτυχίας στην εφαρμογή του δόγματος Μπρεζίνσκι, όσον αφορά τη στρατηγική σύμμιλεις των ΗΠΑ και της Ρωσίας. Στη σύνοδο κορυφής του ΝΑΤΟ στη Μαδρίτη, το 2022, οι σύμμαχοι συμφώνησαν ότι η Ρωσία είναι η πιο σημαντική και άμεση απειλή για την ασφάλειά τους, αλλά και για την ειρήνη και τη σταθερότητα στον ευρωατλαντικό χώρο. Συμφώνησαν, επίσης, να βοηθήσει το ΝΑΤΟ την Ουκρανία να υπερασπιστεί τον εαυτό της και όχι το ίδιο να πολεμήσει τη Ρωσία.

Μόνο που τώρα δίπλα στη Ρωσία βρίσκεται και, από ό, τι φαίνεται, θα βρίσκεται μελλοντικά η Κίνα. Η ανερχόμενη ισχυρή πυρηνική Κίνα, η οποία σταθερά διαμορφώνεται ως ο δεύτερος γεωπολιτικός πόλος ισχύος απέναντι στις ΗΠΑ.

Στη δυναμική σχηματισμού αυτού του δεύτερου πόλου θα πρέπει να προστεθούν και οι τελευταίες εξελίξεις στο πλαίσιο της ομάδας BRICS. Την απαρτίζουν, ως γνωστόν, οι πυρηνικές δυνάμεις Ρωσία και Κίνα, η επίσης κάτοχος πυρηνικών όπλων Ινδία, η Βραζιλία

Στη Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ στη Μαδρίτη, τον Ιούνιο του 2022 (φωτ.), οι Σύμμαχοι συμφώνησαν ότι η Ρωσία είναι η πιο σημαντική και άμεση απειλή για την ασφάλειά τους, αλλά και για την ειρήνη και τη σταθερότητα στον ευρωατλαντικό χώρο. Συμφώνησαν, επίσης, να βοηθήσει το ΝΑΤΟ την Ουκρανία να υπερασπιστεί τον εαυτό της και όχι το ίδιο να πολεμήσει τη Ρωσία. Δεξιά, το εξώφυλλο του βιβλίου «Το τελευταίο λάθος».

Σκεφθείτε μόνο τι γεωπολιτικές εντάσεις θα δημιουργηθούν αν, λέω αν, οι πέντε οικονομικοί και πληθυσμιακοί γίγαντες θελήσουν να δημιουργήσουν ένα νέο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα συναλλαγών που θα υποκαταστήσει το αμερικανικό δολάριο. Επιτρέψτε μου τον συνειρμό με τα συμβάντα στη Λιβύη του Καντάφι και τον άγριο θάνατο που η μοίρα του επιφύλαξε. Τότε, πριν από περίπου δώδεκα χρόνια, όπως αξιόπιστα υποστηρίζεται, είχε γίνει γνωστή η πρόθεση του Καντάφι να δημιουργήσει ένα αφρικανικό νόμισμα παγκοσμίων συναλλαγών, συνδεδεμένο με τα αποθέματα του αφρικανικού χρυσού. Λέγεται πως όταν η Ιστορία επαναλαμβάνεται καταντάει φάρσα με τραγικές προεκτάσεις.

Η πρόσφατη –Αύγουστος 2023 προσχώρηση στην ομάδα BRICS της Αργεντινής, της Αιγύπτου, της

Αιθιοπίας, του Ιράν, της Σαουδικής Αραβίας και των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, έξι πληθυσμιακά μεγάλων και στην πλειονότητά τους πλούσιων χωρών, ενισχύει περαιτέρω τη δημιουργία ενός ισχυρού παγκόσμιου πόλου γύρω από την Κίνα. Ενός πόλου ισσορροπίας ισχύος απέναντι στον ισχυρό και σχεδόν διαμορφωμένο πόλο της αμερικανικής Δύσης.

Εκεί ενδιαφέρον να σταθούμε λίγο στην προσχώρηση των δύο μέχρι χτες θανάσιμων αντιπάλων, Ιράν και Σαουδικής Αραβίας, στην ομάδα BRICS.

Η πρόσφατη προσέγγιση του Ισραήλ με τη Σαουδική Αραβία, με στόχο την πλήρη εξομάλυνση των σχέσεών τους, όπως και η σχεδόν ταυτόχρονη προσέγγιση του Ιράν με τη Σαουδική Αραβία, εκ πρώτης όψεως προδίκάζαν την ομαλοποίηση της κατάστασης στην ευρύτερη

περιοχή της Μέσης Ανατολής. Συγχρόνως, όμως, δημιουργούσαν αντίρροπες δυνάμεις στη διαμόρφωση των δύο αναφερθέντων γεωπολιτικών πόλων ισχύος.

Η πρώτη προσέγγιση, Ισραήλ - Σαουδικής Αραβίας, έγινε με πρωτοβουλία των ΗΠΑ, στο πλαίσιο των Συμφωνιών του Αβραάμ, δηλαδή της εξομάλυνσης των σχέσεων του Ισραήλ με τις αραβικές χώρες και, κατά συνέπεια, της ενίσχυσης της αμερικανικής Δύσης. Η δεύτερη προσέγγιση, που οδήγησε στην αποκατάσταση των σχέσεων της Σαουδικής Αραβίας με το Ιράν, έγινε με μεσολάβηση της Κίνας, που σημειώνει την ενίσχυση του υπό διαμόρφωση παγκόσμιου πόλου γύρω από την τελευταία.

Πού υπάρχει, κατά τη γνώμη μου, το πρόβλημα; Είχαμε δύο, φαινομενικά παράλληλες, φιλει-

νομικές εξελίξεις, οι οποίες νομοτελειακά, όμως, κάποτε θα τέμνονταν, διότι όδευαν προς αντίπαλους στόχους. Είχαμε δύο ζευγάρια χωρών που αποτελούνταν από τρεις χώρες, εκ των οποίων οι δύο, το Ισραήλ και το Ιράν, ήταν και παραμένουν φανατικοί αντίπαλοι. Και επιπλέον υπήρχε μια χώρα, η Σαουδική Αραβία, η οποία μπορεί μεν να τα είχε βρει με τους άλλους δύο, αλλά οδηγούσε τις εξελίξεις σε δύο αντίθετους στόχους. Φρονώ πως, τελικά, η Σαουδική Αραβία θα αναγκαστεί να επιλέξει τη μία από τις δύο γεωπολιτικές προσεγγίσεις της, αφού στο μεταξύ έχει διαταράξει καταλυτικά τη δυναμική των φαινομενικά θετικών εξελίξεων.

Στην προκειμένη περίπτωση, το σημείο τομής ή ανατροπής των εξελίξεων εμφανίστηκε σχετικά γρήγορα. Είναι τα τραγικά γεγονότα των τελευταίων ημερών στο Ισραήλ. Η αιματηρή εξέγερση των Παλαιστινίων της Χαμάς, στις 7 Οκτωβρίου στη Γάζα. Οι εξαγγελθέντες στόχοι και οι αναμενόμενες ενέργειες των αντιπάλων, όπως και η προσωπός αμχανία της διεθνούς κοινότητας, είναι αναμενόμενο να ακυρώσουν στο άμεσο μέλλον τις γεωπολιτικές εξελίξεις που υπόσχονταν οι πρωτοβουλίες της Ουάσινγκτον και του Πεκίνου στη Μέση Ανατολή.

* Ο Δρ Παντελής Οικονόμου είναι πρώην πυρηνικός επιθεωρητής του ΙΑΕΑ και επιστημονικός συνεργάτης του EUIAMERI. Το άρθρο είναι προδημοσίευση από το βιβλίο του «Το τελευταίο λάθος», που θα κυκλοφορήσει στις 27 Νοεμβρίου (εκδ. Παπαδόπουλος).